

Υπόθεση T-402/02

August Storck KG

κατά

**Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς
(εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ)**

«Κοινοτικό σήμα — Εικονιστικό σήμα που εμφανίζει το σχήμα περιτυλίγματος ζαχαρωτών με στριμμένα τα δύο άκρα (σχήμα σγουρόχαρτου) — Αντικείμενο της αιτήσεως — Απόλυτος λόγος απαραδέκτου — Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 — Διακριτικός χαρακτήρας που αποκτήθηκε λόγω χρήσεως — Άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 — Δικαίωμα ακροάσεως — Άρθρο 73, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 — Αυτεπάγγελτη εξέταση των πραγματικών περιστατικών — Άρθρο 74, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τέταρτο τμήμα) της 10ης Νοεμβρίου 2004 . . . II - 3855

Περίληψη της αποφάσεως

1. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Σημεία δυνάμενα να αποτελούν σήμα — Γραφική απεικόνιση σήματος, ειδικότερα έγχρωμου σήματος — Προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται

(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 4· κανονισμός 2868/95 της Επιτροπής, άρθρο 1, κανόνας 3 § 2)

2. Κοινοτικό σήμα — Διαδικασία καταχωρίσεως — Ανάκληση, περιορισμός και τροποποίηση της αιτήσεως για την καταχώριση σήματος — Απαιτείται η πράξη να είναι ρητή και χωρίς όρους — Επικουρική πρόταση περιορισμού — Δεν λαμβάνεται υπόψη
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 44 § 1)

3. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου — Σήματα στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα — Εικονιστικό σήμα αποτελούμενο από την απεικόνιση περιτυλίγματος με στριμμένα τα δύο άκρα (σχήμα σγουρόχαρτου)
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 1, στοιχ. β')

4. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου — Σήματα στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα — Εκτίμηση του Γραφείου — Σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση για προϊόντα γενικής καταναλώσεως — Αναφορά στη συνήθη πρακτική στο συγκεκριμένο εμπόριο — Παραδεκτό
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 1, στοιχ. β')

5. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου — Σήματα στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα — Εικονιστικό σήμα αποτελούμενο από την απεικόνιση ενός σχήματος περιτυλίγματος — Διακριτικός χαρακτήρας — Κριτήρια εκτιμήσεως — Κόστος υλοποιήσεως του σχήματος — Αποκλείεται
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 1, στοιχ. β')

6. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου — Σήματα στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα, περιγραφικά ή συνήθους χαρακτήρα — Εξαίρεση — Απόκτηση του διακριτικού χαρακτήρα λόγω χρήσεως — Κριτήρια εκτιμήσεως
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 3)

7. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου — Δεν υφίσταται διακριτικός χαρακτήρας — Εξαίρεση — Απόκτηση λόγω χρήσεως — Περιεχόμενο — Σήμα στερούμενο διακριτικού χαρακτήρα εντός ολόκληρης της Κοινότητας — Απόκτηση λόγω χρήσεως επίσης εντός ολόκληρης της Κοινότητας
(Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρο 7 § 3)

8. Κοινοτικό σήμα — Ορισμός και κτήση του κοινοτικού σήματος — Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου — Σήματα στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα — Εξαιρέση — Απόκτηση λόγω χρήσεως — Εξέταση από το Γραφείο — Περιορίζεται στα πραγματικά περιστατικά που επικαλέστηκε ο αιτούμενος την καταχώριση του σήματος (Κανονισμός 40/94 του Συμβουλίου, άρθρα 7 § 3, και 74 § 1)

1. Η γραφική παράσταση κοινοτικού σήματος, υπό την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 40/94 και του κανόνα 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 2868/95, πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα οπτικής αναπαραστάσεως του σημείου, ειδικότερα δε μέσω σχημάτων, γραμμών ή χαρακτήρων, έτσι ώστε να μπορεί το σημείο αυτό να προσδιορίζεται με ακρίβεια. Για να επιτελέσει τη λειτουργία της, η γραφική παράσταση πρέπει να είναι σαφής, συγκεκριμένη, αυτοτελής, προσιτή, κατανοητή, διαρκής και αντικειμενική.

καθορισμού του χρώματος μέσω ενός διεθνώς αναγνωρισμένου κώδικα προσδιορισμού.

(βλ. σκέψεις 25-26)

Έτσι, ένα απλό δείγμα ενός χρώματος δεν ανταποκρίνεται καθεαυτό στις αναφερθείσες απαιτήσεις, εφόσον μπορεί να αλλοιωθεί με την πάροδο του χρόνου. Αντιθέτως, ο συνδυασμός ενός δείγματος, ενός χρώματος και μιας λεκτικής περιγραφής αυτού μπορεί να αποτελέσει γραφική παράσταση, υπό την προϋπόθεση ότι η περιγραφή είναι σαφής, συγκεκριμένη, αυτοτελής, προσιτή, κατανοητή και αντικειμενική. Αν ο συνδυασμός αυτός δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να αποτελέσει γραφική παράσταση, ιδίως λόγω του ότι δεν είναι συγκεκριμένος ή διαρκής, η έλλειψη αυτή μπορεί να καλυφθεί ενδεχομένως με την προσθήκη του

2. Είναι μιν αληθές ότι, δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 για το κοινοτικό σήμα, ο καταθέτης μπορεί ανά πάσα στιγμή να ανακαλέσει την αίτησή του για την καταχώριση κοινοτικού σήματος ή να περιορίσει τον κατάλογο προϊόντων ή υπηρεσιών που αυτή περιλαμβάνει και, επομένως, η ευχέρεια περιορισμού του καταλόγου προϊόντων και υπηρεσιών ανήκει αποκλειστικά στον αιτούντα την καταχώριση, ο οποίος μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να απευθύνει σχετικό αίτημα στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα), όμως η ολική ή μερική ανάκληση αιτήσεως κοινοτικού σήματος ή ο περιορισμός του καταλόγου των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αυτή περιλαμβάνει πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τρόπο ρητό και χωρίς όρους.

Επομένως, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη διάβημα του αιτουμένου την καταχώριση σήματος με το οποίο αυτός προτείνει, στο πλαίσιο της προσφυγής που ασκήθηκε κατά της απορρίψεως της αιτήσεώς του για καταχώριση, τον περιορισμό του καταλόγου των προϊόντων που αφορά η αίτηση σε μέρος μόνον αυτών, μόνον επικουρικών, δηλαδή μόνο σε περίπτωση που το τμήμα προσφυγών επρόκειτο να απορρίψει την εν λόγω αίτηση για το σύνολο των προϊόντων που αυτή αφορούσε.

(βλ. σκέψεις 33-34)

3. Το εικονιστικό σήμα που αποτελείται από την απεικόνιση περιτυλίγματος με στριμμένα άκρα (σχήμα σγουρόχαρτου), χρώματος χρυσαφί που χρησιμεύει ως συσκευασία ζαχαρωτών, του οποίου η καταχώριση ζητήθηκε για «ζαχαρωτά» υπαγόμενα στην κλάση 30, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τα οικεία προϊόντα, υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 για το κοινοτικό σήμα, στο μέτρο που το περιτύλιγμα με τα στριμμένα άκρα δεν διαφέρει ουσιωδώς από τις συσκευασίες των οικείων προϊόντων, που συνήθως χρησιμοποιούνται στο εμπόριο και, επομένως, γίνονται φυσικά αντιληπτές ως τυπικό σχήμα συσκευασίας των εν λόγω προϊόντων, οπότε τα χαρακτηριστικά

του συνδυασμού σχήματος και χρώματος δεν μπορούν να απομνημονεύονται από το ενδιαφερόμενο κοινό ως ενδείξεις εμπορικής προελεύσεως.

(βλ. σκέψεις 57, 62)

4. Εκτιμώντας την απουσία εγγενούς διακριτικού χαρακτήρα ενός κοινοτικού σήματος του οποίου ζητείται η καταχώριση σε σχέση με προϊόντα γενικής καταναλώσεως, υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) μπορεί να αναφέρεται στη συνήθη πρακτική στο εμπόριο των οικείων προϊόντων, χωρίς να παρέχονται συγκεκριμένα παραδείγματα της πρακτικής αυτής. Συγκεκριμένα, το Γραφείο μπορεί να βασίσει την ανάλυσή του σε πραγματικά περιστατικά που απορρέουν από την πείρα που γενικά αποκτάται στην πράξη από την εμπορία προϊόντων γενικής καταναλώσεως, τα οποία περιστατικά μπορούν να γνωρίζουν οι πάντες και τα γνωρίζουν, ιδίως, οι καταναλωτές των εν λόγω προϊόντων

(βλ. σκέψη 58)

5. Το κόστος της υλοπίσεως του οικείου σχήματος συσκευασίας δεν ανήκει στα λυσιτελή κριτήρια για την εκτίμηση του

διακριτικού χαρακτήρα εικονιστικού κοινοτικού σήματος, που αποτελείται από την απεικόνιση σχήματος συσκευασίας, υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Πράγματι, σχήμα το οποίο στερείται διακριτικού χαρακτήρα δεν μπορεί να αποκτήσει αυτόν τον χαρακτήρα λόγω του κόστους της υλοποίησής του.

(βλ. σκέψη 59)

6. Η απόκτηση διακριτικού χαρακτήρα λόγω της χρήσεως του κοινοτικού σήματος, που προβλέπεται από το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, απαιτεί, πρώτον, τουλάχιστον ένα σημαντικό τμήμα του ενδιαφερομένου κοινού να αναγνωρίζει, χάρη στο σήμα, τα οικεία προϊόντα ή τις υπηρεσίες ως προερχόμενα από συγκεκριμένη επιχείρηση. Πάντως, οι περιστάσεις, υπό τις οποίες η συνδεόμενη με την απόκτηση διακριτικού χαρακτήρα λόγω χρήσεως προϋπόθεση μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται, δεν μπορούν να προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει γενικών και αφηρημένων στοιχείων, όπως είναι τα συγκεκριμένα ποσοστά.

Δεύτερον, προκειμένου να γίνει δεκτή η καταχώριση σήματος δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, πρέπει να αποδειχθεί ο κτηθείς λόγω χρήσεως του ως άνω σήματος διακριτικός χαρακτήρας στο σημαντικό εκείνο τμήμα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εντός του οποίου

απουσίαζε ο εν λόγω χαρακτήρας από πλευράς άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' έως δ', του εν λόγω κανονισμού.

Τρίτον, πρέπει να ληφθούν υπόψη, για την εκτίμηση, σε περίπτωση όπως η προκειμένη, της αποκτήσεως διακριτικού χαρακτήρα λόγω χρήσεως, παράγοντες όπως, ιδίως, το μερίδιο της αγοράς που αναλογεί στο σήμα, η ένταση, η γεωγραφική έκταση και η διάρκεια της χρήσεως του σήματος αυτού, το μέγεθος των επενδύσεων στις οποίες έχει προβεί η επιχείρηση για την προώθησή του, το ποσοστό των ενδιαφερομένων κύκλων που αναγνωρίζει, χάρη στο σήμα, το προϊόν ως προερχόμενο από συγκεκριμένη επιχείρηση, καθώς και οι δηλώσεις εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων ή άλλων επαγγελματικών ενώσεων.

Τέταρτον, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος, συμπεριλαμβανομένου αυτού που έχει κτηθεί με τη χρήση, πρέπει επίσης να εκτιμάται σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση του σήματος και λαμβάνοντας υπόψη την τεκμαιρομένη αντίληψη ενός μέσου καταναλωτή της κατηγορίας των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών, που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος.

(βλ. σκέψεις 77-80)

7. Ένα κοινοτικό σήμα, έναντι του οποίου ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 υφίσταται σε ολόκληρη την Κοινότητα, πρέπει να έχει αποκτήσει διακριτικό χαρακτήρα λόγω χρήσεως, για να μπορεί να καταχωρισθεί δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού, επίσης εντός ολόκληρης της Κοινότητας.

(βλ. σκέψη 86)

8. Κατά την εκτίμηση του διακριτικού χαρακτήρα του κοινοτικού σήματος που αποκτήθηκε λόγω χρήσεως, υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) υποχρεούται να εξετάσει τα πραγματικά περιστατικά που μπορούν να προσδώσουν στο σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση αυτόν τον χαρακτήρα μόνον αν τα έχει επικαλεστεί ο αιτών.

Πράγματι, είναι μεν αληθές ότι, όσον αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94, δεν υφίσταται κανόνας ορίζων ότι η εξέταση εκ μέρους του Γραφείου (δηλαδή εκ μέρους του τμήματος προσφυγών) περιορίζεται στα πραγματικά περιστατικά που επικαλέστηκαν οι διάδικοι, αντιθέτως προς τις διατάξεις του άρθρου 74, παράγραφος 1, *in fine*, του ίδιου κανονισμού περί των σχετικών λόγων απαραδέκτου, όμως, ελλείψει ισχυρισμού εκ μέρους του αιτούντος την καταχώριση σήματος, σχετικού με τον αποκτηθέντα διά της χρήσεως διακριτικό χαρακτήρα του σήματος αυτού, καθίσταται πρακτικώς αδύνατο για το Γραφείο να λάβει υπόψη το γεγονός ότι σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση απέκτησε τον εν λόγω χαρακτήρα.

(βλ. σκέψη 96)